

Z výstavy *O čem je současná botanika*: Historie krajiny

31. 8. 2012 autor: Péter Szabó, Radim Hédl

Proč zkoumáme historii krajiny?

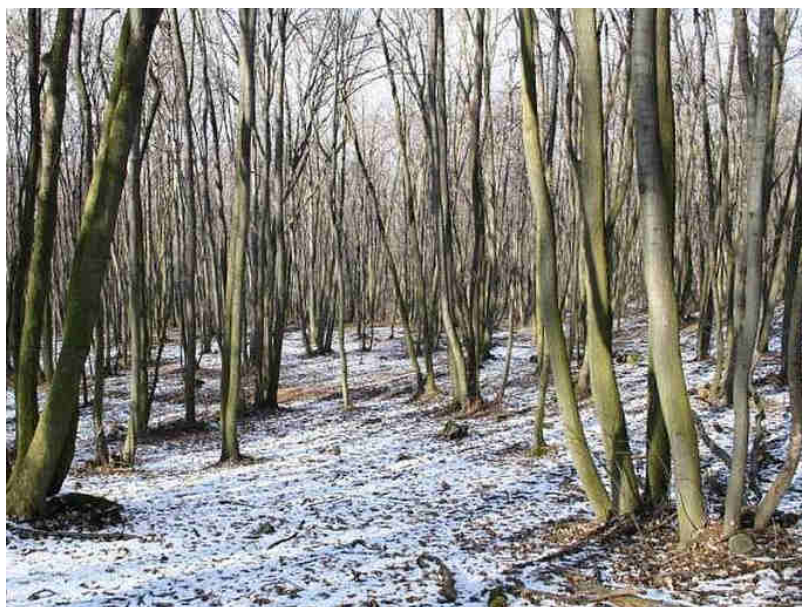
- Pomáhá nám pochopit vlastnosti současné vegetace a rozšíření rostlinných druhů.
- Napomáhá k propojování ochrany přírody a ochrany kulturního dědictví.
- Poskytuje důležité informace k ochraně diverzity druhů a ekosystémů.

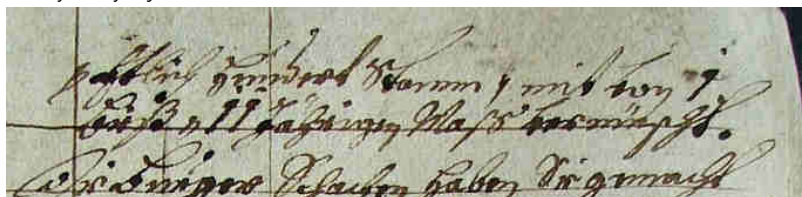
Děvín, Pálava: modelový příklad

Děvín je jednou z nejvýznamnějších lokalit v ČR z hlediska přírodovědného i ochranářského. Na relativně malé ploše zde můžeme pozorovat různé přírodní fenomény, z nichž většina byla formována dlouhodobým vlivem člověka.

Dnešní podoba lesa je výsledkem po staletí praktikovaného pařezinového hospodaření. Pařezení je pravidelné mýcení lesa složeného z listnatých dřevin. Provádí se v krátkých intervalech a stromy tím nabývají křovitého vzrůstu. Skládá se ze tří postupných fází: zapojený les je smýcen, pak jsou kmeny vázány do otýpek používaných jako topivo, nakonec je les obnoven pomocí pařezových výmladků.

Pařezením se les na Děvině obhospodařoval alespoň v posledních 650 letech. Rukopis z roku 1692 (následující snímek) říká, že stromy byly káceny každých jedenáct let. Jeden starší dokument z roku 1384 hovoří dokonce o sedmiletém cyklu kácení.

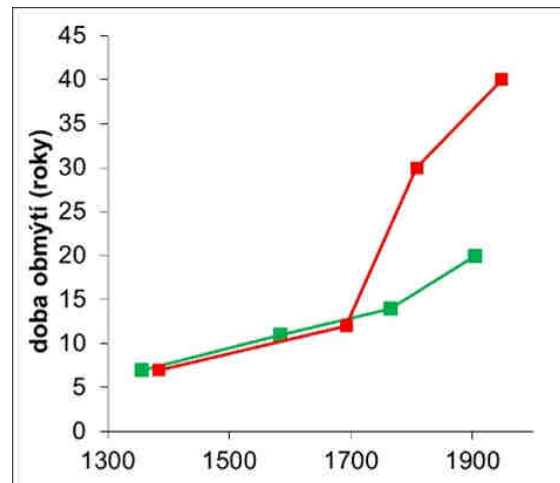

Pařezení zanechalo stopy také v krajině. Kolem lesa byly vytvořeny příkopy s valy, aby do zmlazujících se porostů nemohla hospodářská zvířata pasoucí se v okolí. Pařeziny představují velmi světlý typ lesa. Díky tomu hostily mnoho druhů, které v dnešních tmavých lesích již většinou nenajdeme. Na Děvině zaniklo pařezení teprve v první polovině 20. století. Jeho obnova je jedním z nástrojů zachování vysoké rozmanitosti přírody na této lokalitě.

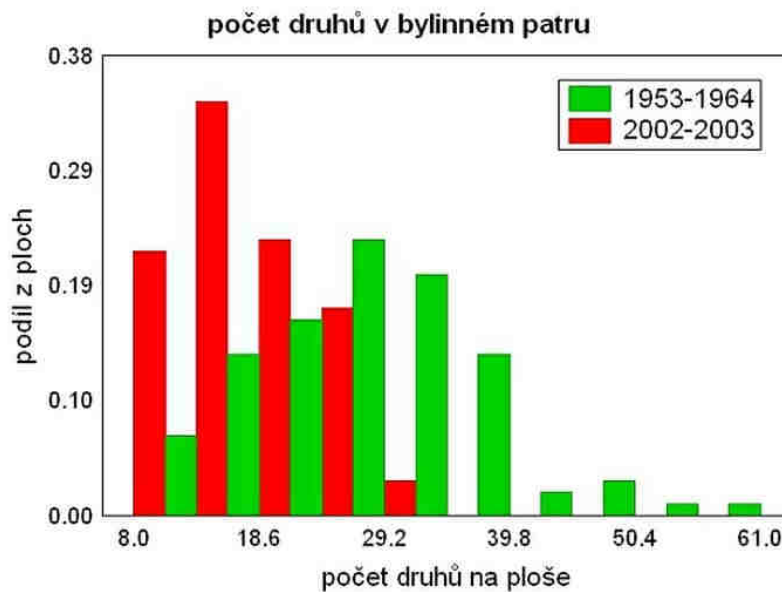

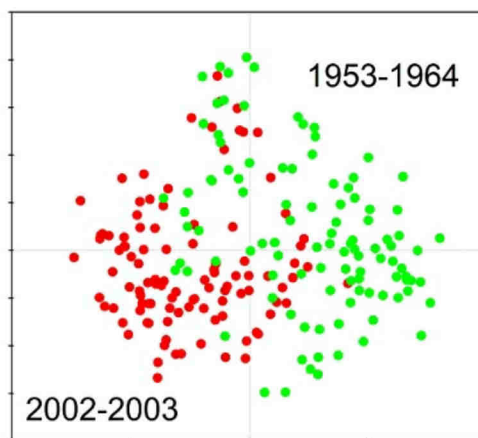

- Vegetační mapa Děvina v současnosti. Čtyři hlavní lesní typy jsou do velké míry výsledkem minulého hospodaření. Světle zeleně jsou vyznačeny dubohabřiny, tmavě zelené jsou suťové lesy, žluté teplomilné doubravy a šedé výsadby z 19.–20. století

- Pařezení postupně prodlužovalo cykly mýcení lesa od 7 let ve středověku až po 30 let ve 20. století. Dělo se to podobně v celé Evropě a příčina zůstává zatím neodhalena. Tento graf ukazuje srovnání Děvina na jižní Moravě a Hayley Wood ve východní Anglii. Obě lokality jsou od sebe vzdáleny nějakých 1300 km.

- Druhové složení lesní vegetace na Děvíně se v posledních desetiletích výrazně změnilo. Příčinou je mimo jiné posun od pařezinového hospodaření k chráněnému lesu. Důsledkem bylo snížení biodiverzity (horní graf: histogram počtu druhů v bylinném patře) a posun vegetace k odlišným společenstvům, než která byla na Děvíně před 50 lety (dolní graf: ordinační diagram, metoda PCA).

Pořadatelé a sponzoři akce:

Ministerstvo životního prostředí

■ O čem je současná botanika, Soutěže a výstavy, Události na webu

- < Hostýnské vrchy, Vřesoviště Bílová – přírodní památka
- > Hostýnské vrchy, Smrdutá – přírodní rezervace

Související články

- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Botanika na českém internetu
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Botanika ve službách ochrany přírody
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Floristický průzkum přírodní rezervace Hon Ba, Vietnam
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: FLORIUS - informační systém evidence rostlin v botanických zahradách ČR
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Geografické informační systémy a jejich využití v botanice
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Klasifikace vegetace a diverzita vegetačních typů
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Křížení - významný evoluční mechanismus
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Květena České republiky - devítisvazková encyklopedie druhů rostlin našeho území

- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Mykorhizní houby - všudypřítomní partneři kořenů rostlin
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Opylování a rozmnožování orchidejí
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Palynologie, pylové analýzy a paleoekologie - co všechno lze vyčíst z pylu
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Rostlinné invaze
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Svět rostlin a hub zaostřený svazkem elektronů
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Tajemství rostlinného genomu a jejich odhalování pomocí průtokové cytometrie
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Unie botanických zahrad České republiky
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Vodní masožravé rostliny a jejich záhady
- Z výstavy *O čem je současná botanika*: Záchova genofondu neprodukčních okrasných rostlin
- [Zveme vás na výstavu *O čem je současná botanika*](#)

FAUNA	+
FLÓRA	+
LIDÉ	+
LOKALITY	+
ZAJÍMAVOSTI	+

LITERATURA

KONTAKT

